

VELJA GOVORJENA BESEDA

Govor ministra dr. Lovra Šturma pred Odborom za pravne zadeve (JURI) Evropskega parlamenta

Spoštovani gospod predsednik Gargani, spoštovane poslanke in poslanci, dame in gospodje, najlepša hvala za priložnost, da vam lahko predstavim dosežke in delo slovenskega predsedstva na področju pravosodja.

Slovenija si je na področju pravosodja kot ključno zadala nalogo zagotoviti večjo pravno varnost za državljane EU, nadalje dati državljanom več pravic in doseči njihovo učinkovito uresničevanje ter boljše in učinkovitejše delovanje pravosodnega sistema ter doseči boljše praktično sodelovanje pravosodnih organov.

Z zaključkom slovenskega predsedstva Svetu EU je končal z delom prvi trio. Pod vodstvom Nemčije, nato Portugalske in na koncu Slovenije je dokončanih veliko pomembnih dokumentov, za kar gredo vse čestitke in pohvale tako nemškemu in portugalskemu predsedstvu kot tudi vam, članom odbora LIBE.

Gospe in gospodje, dovolite mi, da ob koncu predsedovanja predstavim napredke slovenskega predsedstva na področju pravosodja iz pristojnosti vašega odbora. Ena od prioritet Slovenskega predsedstva na pravosodnem področju v času predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije je bilo doseči čim večji napredek na področju e-pravosodja, kar nam je tudi uspelo.

Prioritetni projekt delovne skupine je izgradnja portala e-pravosodje, ki bo predstavljal skupno vstopno točko na svetovnem spletu in omogočal povezavo vseh obstoječih rešitev s področja e-pravosodja. Konec aprila 2008 je bil prototip poskusno odprt za države, ki sodelujejo v projektu povezovanja insolventnih registrov, kar je bil tudi glavni cilj slovenskega predsedstva. Portal bo odprt za javnost v letu 2010.

Predsedstvo je z namenom zagotovitve koristne diskusije o prihodnosti e-pravosodja v začetku junija v Sloveniji organiziralo Konferenco E-pravosodje in e-pravo, na kateri so bile obravnavane teme e-pravosodja na EU in nacionalni ravni ter teme e-prava. Ob tej priliki je bila izdana brošura o uporabi in promociji videokonferenc v pravosodju. Številni strokovnjaki s celega sveta so predstavili najnovejše dosežke e-pravosodja in e-prava.

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujem gospe Diani Wallis, podpredsednici Evropskega parlamenta za obisk na konferenci in za njen prispevek pri tej pomembni temi.

Za nadaljnje kvalitetno delo na področju e-pravosodja je pomembno zagotoviti ustrezna finančna sredstva v okviru civilnega in kazenskega programa. Pri tem računamo na vašo pomoč in na pomoč Evropske komisije.

Gospe in gospodje, dovolite, da v nadaljevanju predstavim delo slovenskega predsedstva na področju boja proti okoljskemu kriminalu, kjer smo skupaj z vami opravili zelo uspešno delo. Slovensko predsedstvo je prevzelo predlog Direktive o kazenskoprnem varstvu okolja v nadaljnjo obravnavo po nemškem začetnem in portugalskem nadaljevanju obravnavanja ter delo intenziviralo, saj je bil predlog direktive naša prioriteta. 7. maja 2008 je bilo doseženo

soglasje glede besedila Direktive. 21. maja 2008 pa je bila sprejeta na Odboru stalnih predstavnikov in izglasovana na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta.

Pri tem se moram ponovno zahvaliti vam, predvsem pa poslancu gospodu Nassauerju in poročevalcem v senci za kvalitetno strokovno sodelovanje, saj je bil sporazum o Direktivi o kazenskoopravnem varstvu okolja z vašo pomočjo dosežen v prvem branju.

Gre za prvi zakonodajni akt iz prvega stebra, ki vsebuje kazenskopravne določbe. Njegovo sprejetje s soglasjem je velikega pomena, saj predstavlja vzorčni primer za nadaljnje tovrstne akte. Z določitvijo minimalnih standardov za opredelitev hujših kaznivih dejanj zoper okolje, ki imajo uničujoče posledice za človekovo zdravje in okolje, Direktiva preprečuje, da bi se ustvarjala pribežališča za storilce tovrstnih kaznivih dejanj v Skupnosti in hkrati zagotavlja enake konkurenčne pogoje za podjetja, ki ravnajo v skladu z okoljsko zakonodajo. Direktiva bo bistveno pripomogla k učinkovitejšemu izvajanju politike varstva okolja na ravni EU. Zasleduje zelo pomembne cilje in predstavlja velik uspeh za slovensko predsedstvo, države članice in Evropski parlament. Pri tem bi še dodal, da je Svet dosegel tudi bistven napredek glede predloga Direktive proti onesnaževanju z ladij.

Dovolite mi, da nadaljujem s področjem pogodbenega prava.

Slovensko predsedstvo si je zastavilo nalogo sprejeti stališče Sveta do Skupnega referenčnega okvira. Na tem področju je pozitiven impulz za zelo uspešno delo v času našega predsedovanja dala tudi predstavitev njegovega akademskega osnutka, ki ga je mreža strokovnjakov pripravljala več let in je bil predstavljen januarja na sprejemu, ki smo ga organizirali skupaj z vami.

Slovensko predsedstvo je uspelo združiti poglede držav članic v stališče, ki ne prejudicira nadaljnega dela v Svetu, predstavlja pa pomembne smernice za Komisijo pri njenem nadaljnjem delu. Predsedstvo je pripravilo Osutek poročila o oblikovanju skupnega referenčnega okvira za evropsko pogodbeno pravo. Svet ga je aprila podprl in potrdil kot prvo stališče Sveta do temeljnih vidikov prihodnjega skupnega referenčnega okvira.

Glede Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah se moram zahvaliti članom tega odbora, saj je bila direktiva sprejeta v drugem branju. V času portugalskega predsedstva je bilo opravljeno pomembno delo, saj je bil v pogajanjih z Evropskim parlamentom dosežen dober dogovor. Svet je skupno stališče soglasno sprejel v času slovenskega predsedovanja februarja 2008, parlament pa je aprila brez sprememb sprejel skupno stališče Sveta in potrdil sprejem direktive.

Direktiva bo pomenila izjemen prispevek k vzpostavitvi evropskega območja svobode varnosti in pravice in bo prinesla koristi prebivalcem EU, saj bo spodbujala zunajsodno reševanje sporov in zagotovila minimalne standarde za postopek mediacije in za mediatorje.

Pomemben dosežek je tudi Uredba o uporabi prava v pogodbenih obligacijskih razmerjih – RIM I, ki jo je Svet dokončno sprejel 6. junija. Gre za odziv na vedno večjo gospodarsko menjavo, pri kateri je za gospodarske subjekte in potrošnike ključnega pomena pravna varnost. Nadomestila in posodobila bo pravila Rimske konvencije o uporabi prava v pogodbenih obligacijskih razmerjih iz leta 1980.

Gospa in gospodje, na začetku predsedovanja sem kot prednostni cilj slovenskega predsedstva na področju pravosodja navedel več pravic za naše državljane in njihovo lažje uveljavljanje. Dokument, ki prinaša več pravic za preživninske upravičence, je predlog uredbe o preživninskih obveznostih.

Na Svetu 6. junija 2008 smo sprejeli politične smernice in dogovor o ključnih poglavjih v uredbi.

Veseli smo, da lahko z vami delimo uspeh, za katerega se je zavzemal tudi Evropski parlament. Uspelo nam je doseči soglasje o glavnem cilju uredbe, in sicer o odpravi vseh vmesnih postopkov za priznavanje in izvrševanje tujih sodnih odločb za vse preživninske upravičence. Popolna odprava eksekviture za vse preživninske upravičence se je na začetku predsedovanja zdela skoraj neverjeten cilj, zato smo še posebej veseli, da smo ga dosegli.

Predsedstvo je tudi držalo obljubo, ki jo je dalo Evropskemu parlamentu in razpravljalo o pravni podlagi uredbe. Velika večina držav članic je menila, da preživninske obveznosti spadajo v družinsko pravo in da je pravna podlaga, ki jo je predlagala Komisija, pravilna. Ta zaključek smo potrdili na junijskem Svetu; obenem pa smo sprejeli tudi posebno klavzulo, ki zavezuje Komisijo, da daje Svetu in Evropskemu parlamentu občasna poročila o izvajanju uredbe.

Poleg tega smo na junijskem Svetu dosegli soglasje o vsebini ključnih poglavij v uredbi, ki se nanašajo na obseg uredbe, pristojnost, pravo, ki se uporablja, priznavanje in izvršljivost in izvršbo. Pravila prava, ki naj se uporabi, bodo takšna, kot jih vsebuje Haaški protokol iz novembra 2007, h kateremu bo pristopila Evropska skupnost na podlagi sklepa Sveta. Na koncu smo začrtali še pravne okvirje, ki bodo omogočili, da bo tudi Združeno kraljestvo pristopilo k uredbi.

Naj predstavim tudi dosežke predsedstva v zvezi s predlogom Uredbe RIM III. Splošen cilj predloga je zagotoviti jasen in celovit pravni okvir v zakonskih sporih v Evropski uniji.

Slovensko predsedstvo je temu dosjeju posvetilo veliko pozornosti in vložilo veliko dela v iskanje rešitve, ki bi bila sprejemljiva za vse države članice, večina katerih se je strinjala glede velikega pomena uredbe, predvsem z vidika večje pravne predvidljivosti in varnosti. Vseeno pa so nekatere države članice mnenja, da harmonizirana evropska pravila o uporabi prava niso potrebna. Predsedstvo je zato uspelo oblikovati kompromisno besedilo predloga uredbe, ki je sedaj sprejemljivo skoraj za vse države članice.

Gospa in gospodje, dovolite mi, da na koncu predstavim še nekatere izjemne uspehe in novosti, ki jih je sprejela skupina Futura, katera deluje v sestavi sedanjega in naslednjega tria predsedstev in Irske.

Glavni namen omenjene skupine je načrtovanje prioritet in priprava programa na področju pravosodja po izteku petletnega Haaškega programa, ki se izteče konec leta 2009. Na področju civilnega prava je bil v obdobju Haaškega programa dosežen znaten napredek glede različnih instrumentov v civilnih postopkih s čezmejnimi elementom, kakršen je evropski plačilni nalog. Na področju kazenskega prava pa smo dosegli znaten napredek pri instrumentih v kazenskih postopkih, kakršen je evropski nalog za aretacijo in delovanje Eurojusta.

V času slovenskega predsedovanja je bilo delo skupine zelo intenzivno. Ministri smo o delu Future razpravljali na neformalnem Sveta za pravosodje in notranje zadeve, ki je potekal januarja letos na Brdu pri Kranju. Večkrat se je sestala tudi pripravljalna skupina.

Na sestanku v Portorožu maja letos je bila opravljena zelo konkretna in vsebinska razprava ter doseženo načelno soglasje o vsebini portoroškega dokumenta z naslovom Predlagane rešitve za bodoči EU pravosodni program. Gre za predstavitev pogledov na horizontalna vprašanja delovanja Sveta ter izzive, ki bi se jim na področju pravosodja veljalo posvetiti v prihodnje. Med njimi lahko omenim boljše varstvo državljanov, urejanje področja družinskih zadev, olajšanje poslovanja gospodarskih subjektov in boljši dostop do sodnega varstva. Dokument predstavlja velik dosežek preteklega dela in hkrati dobre okvire za nadaljnji napredek.

Gospe in gospodje, slovensko predsedstvo je opravilo tudi uspešno delo na področju zunanje dimenzije. Tako je doseglo pomemben uspeh pri delu na Haaški konferenci za mednarodno zasebno pravo, kjer je pripravilo in uskladilo stališče glede usmeritev in bodočih nalog Haaške konference ter stališče Haaških konvencij, kjer ima Skupnost interes, da postane njihova članica. Ob tem je bil sprejet sklep o sklenitvi nove Luganske konvencije, ki vsebuje posodobljene rešitve glede pristojnosti, priznavanja in izvrševanja sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah. Prav tako je bil sprejet sklep Sveta, ki državam članicam omogoča ratifikacijo Haaške konvencije iz leta 1996 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju, uveljavljanju in sodelovanju glede starševske odgovornosti in ukrepov za varstvo otrok. Pripravljeno in potrjeno je bilo tudi besedilo dokumenta Vidiki pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah v okviru Strategije zunanjih odnosov na področju pravosodja.

Slovensko predsedstvo je Svet EU predstavljalo tudi na ministrskih srečanjih, ki so potekala z ZDA, Rusijo in Ukrajino, in poudarjalo pomen varovanja človekovih pravic ter vzpostavitev norm in institucij pravne države.

V zvezi z delom skupine za Sodišče Evropskih skupnosti lahko povem, da je delovna skupina v času slovenskega predsedstva obravnavala in odobrila Predlog sprememb Poslovnika Sodišča. V tem času se je obravnaval tudi Predlog sprememb Poslovnika Sodišča za določitev jezikovne ureditve, ki se uporablja za postopek ponovnega preizkusa. Predlog sprememb Poslovnika Sodišča prve stopnje je bil obravnavan in odobren na delovni skupini. Z velikim veseljem lahko povem, da je bil sprejet tudi na Svetu v času slovenskega predsedovanja. Poleg tega bi v tem kontekstu še poudaril, da je 1. marca letos začel veljati nujni postopek predhodnega odločanja.

Spoštovane poslanke in poslanci, dovolite mi še, da v imenu predsedujočega Svetu za konkurenčnost ministra Vizjaka podam zelo kratek pregled ključnega dogajanja na področju intelektualne lastnine in prava družb.

Na področju intelektualne lastnine smo največ pozornosti namenili prihodnji patentni ureditvi v Evropi. Številne države članice kot tudi uporabniki sami prepoznavajo, da Evropa potrebuje tako učinkovit sodni sistem za patente kot tudi privlačen patent Skupnosti. Slovensko predsedstvo je bilo zelo aktivno na obeh zadevah, pri čemer je vso razpravo vodilo v reševanje odprtih vprašanj na tehnični ravni. Ključni namen predsedstva je bil nadgraditev diskusije s splošne ravni na bolj podrobno obravnavo konkretnih zakonskih rešitev. Zavedamo se, da številni zelo občutljivi, tudi politični problemi zahtevajo nadaljnjo diskusijo, vendar lahko končni cilj, to je učinkovita patentna ureditev v EU, pomembno prispeva k večji

konkurenčnosti EU. V tej luči Svet podpira nadaljnje aktivnosti v okviru pripravljanih teles, da se najdejo skupne rešitve in čim prej doseže dogovor.

Na področju intelektualne lastnine se je slovensko predsedstvo zavedalo momenta, ki ga je sprožil sprejem poročila Evropskega parlamenta o pravnem varstvu modela. Po razpravi na pristojnih delovnih telesih Sveta in številnih bilateralnih usklajevanjih lahko ugotovimo, da v Svetu trenutno še ni zadostne podpore za kakršnikoli predlog, ki bi vodil v liberalizacijo trga rezervnih delov, in bodo potrebna še nadaljnja usklajevanja za doseg končne skupne rešitve.

Na področju prava družb je slovensko predsedstvo koncem maja začelo z obravnavo drugega tako imenovanega »fast track« paketa zmanjšanja administrativnih ovir. Upam, da bosta Svet in Evropski parlament sposobna doseči soglasje o teh predlogih hitro.

Spoštovane poslanke in poslanci, dovolite mi, da čisto ob koncu v imenu predsedujočega Svetu za konkurenčnost ministra dr. Viranta podam še kratek pregled dosežkov predsedstva na področju boljše zakonodaje.

»Boljša zakonodaja« v luči prenovljene lizbonske strategije za rast in delovna mesta še naprej ostaja ena ključnih prioritiet za Evropsko unijo. To so poudarili tako zaključki letošnjega spomladanskega Evropskega sveta, kot tudi zaključki Sveta za konkurenčnost, sprejeti na majskem zasedanju.

Slovensko predsedstvo je znatno pozornost med drugim posvetilo odpravi administrativnih ovir, kjer so bili v ospredju pozornosti naporji za sprejem preostalih zakonodajnih predlogov iz prvega svežnja tako imenovanih hitrih ukrepov ("*fast track actions*"). Veseli smo napredka ter hvaležni Evropskemu parlamentu za dobro sodelovanje. Slovensko predsedstvo je prav tako z velikim zanimanjem pozdravilo predlog drugega svežnja "hitrih ukrepov" ("*fast track actions*"), ki smo se ga takoj lotili s polno močjo ter upamo, da bodo tako nadaljevala tudi prihajajoča predsedstva.

Slovensko predsedstvo je Evropski komisiji prav tako posredovalo seznam 40 predlogov za poenostavitev s ciljem zmanjšanja administrativnih ovir predvsem za mala in srednje velika podjetja. Seznam je rezultat konference o boljši zakonodaji ter malih in srednjih podjetjih, ki je potekala aprila v Sloveniji in je bila namenjena predstavnikom tovrstnih podjetij.

Pomembne pozornosti v času slovenskega predsedovanja je bila deležna tudi poenostavitev zakonodaje Skupnosti, kjer bo do konca letošnjega leta pregledan celotni pravni red Skupnosti (*acquis cummanitaire*), s ciljem povečati konkurenčnost evropskih podjetij in istočasno zagotoviti lažje izvajanje in učinkovitejšo evropsko zakonodajo. Slovensko predsedstvo si je prizadevalo za čimvečji napredek za dokončanje pogajanj s ciljem čimprejšnjega sprejema zakonodajnih predlogov v postopku poenostavitve.

Tako države članice kot vse institucije Evropske unije si moramo še naprej prizadevati za učinkovito izvajanje procesov boljše priprave predpisov in vključevanje načel boljše zakonodaje v procese odločanja na vseh ravneh. Boljša zakonodaja je namreč skupna odgovornost vseh institucij ter držav članic.«

Gospe in gospodje, prvi trio je zaključil svoje delo. Prepričan sem, da bo naslednji trio prav tako uspešen in da bo nadaljeval s programom, ki prinaša več pravic za naše državljane. Mnoge zadeve, ki so z nemškim predsedovanjem začele zakonodajno pot, so ob koncu slovenskega predsedovanja, tudi z vašo pomočjo, dospele na cilj.

Upam, da ste dobili celovit pregled nad delom slovenskega predsedstva v zadnjih mesecih, in se vam hkrati zahvaljujem za strokovno in uspešno sodelovanje ter za današnjo pozornost.